

Motion till riksdagen

1988/89:U407

av Birgitta Hambræus och Ingvar Karlsson i
Bengtsfors (båda c)

Internationell kunskapsbank för omställning vid
nedrustning

I det amerikanska försvarsdepartementet finns en särskild avdelning som arbetar med frågor som uppstår när militär verksamhet läggs ned.

Michail Gorbatjov framhöll i sitt tal i FN den 7 december 1988 att Sovjetunionen planerar att ställa om två-tre försvarsindustrier till civil produktion och att man är villig att öppet redovisa resultatet. Han föreslog att en forskargrupp skulle tillsättas för att analysera omställningsproblemen och rapportera om detta till FN.

Det verkade tydligt som att han replikerade på Inga Thorssons FN-utredning om övergång från en rustningsekonomi till en ekonomi där resurserna används till angelägna, otillfredsställda mänskliga behov.

Sverige har varit ledande inom detta område. Att förslagen börjar konkretiseras hos supermakterna är en stor framgång. Det gör det desto mer angeläget att Sverige går vidare med arbetet.

Inga Thorssons FN-rapport har följts upp i utredningen "Med sikte på nedrustning 1984", SOU 1984:62.

En arbetsgrupp inom utrikesdepartementet föreslog 1988 att stöd skulle ges till uppbyggnad av en *kunskapsbank i Sverige om försvarsindustriell omställning från militär till civil produktion i olika länder*.

UD uppdrog åt institutionen för freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet att komma med ett förslag till en sådan kunskapsbank. Den 15 augusti 1988 lämnade institutionen sitt förslag.

Kunskapsbanken kunde byggas upp som en avdelning vid freds- och konfliktforskningsinstitutionen vid Uppsala universitet.

Den skulle bl.a. vända sig till dem som berörs av omställning med information till stöd för praktiska lösningar, vare sig det gäller utredare eller personer som riskerar att förlora sitt arbete inom den militära organisationen inklusive försvarsindustrin.

I kunskapsbanken skulle finnas omfattande global information om omställning sedan 1945, samlat i ett komplett bibliotek, särskilt rörande Europa. För att sprida informationen skulle viss översättning ske, en publikation ges ut och konferenser och tvärvetenskapliga seminarier anordnas. Ett globalt kontaktnät skulle byggas upp.

Avdelningen skulle ha nytta av att vara knuten till freds- och konfliktforskningsinstitutionen för att få en god forskningsmiljö, akademisk frihet och kompetens, samtidigt med administrativa och ekonomiska fördelar.

Avdelningen skulle bestå av en forskare, en dokumentalist och en informatör.

Kunskapsbanken borde inrättas den 1 juli 1989. Anslag behöver bindas för en uppbyggnadsperiod om tre år om sammanlagt 4,5 milj. kr. För budgetåret 1989/90 behövs 1,5 milj. kr.

Mot. 1988/89
U407

Sverige satsar mycket på forskning som rör militära system. När vi nu kan se fram emot nedrustning i världen, är det också viktigt att studera de ekonomiska, psykologiska och sociala hinder och möjligheter som minskade militära satsningar innebär.

Det är väsentligt att vi fullföljer det internationellt erkända arbete som bl.a. Inga Thorsson utfört.

Hemställen

Vi föreslår

1. att riksdagen beslutar inrätta en *internationell kunskapsbank* för frågor vid omställning från militär till civil verksamhet, i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen beslutar att 1,5 milj. kr för budgetåret 1989/90 anvisas till en internationell kunskapsbank ur posten F3. Information, studier och forskning om freds- och nedrustningssträvanden m.m.

Stockholm den 24 januari 1989

Birgitta Hambraeus (c)

Ingvar Karlsson (c)
i Bengtsfors